

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/41/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817204182
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7817204182.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej V. Ž.V., T.. XX.XX.XXXX, H. H. XX, o zaplatenie 2.448,07 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 12Csp/81/2017 z 20.2.2020 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

M e n í rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti tak, že zaväzuje žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 715,35 € s úrokom z omeškania od 17.3.2017 do zaplatenia, kapitalizovaný úrok z úveru do času predčasného zosplatenia v sume 140,58 €, úrok z omeškania vo výške 1,86 €, nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 3,74 € všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

P o t v r d z u j e rozsudok v prevyšujúcej časti zamietajúceho výroku.

Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) v prevyšujúcej časti zamietol žalobu, žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40 % a žalobcovi priznal voči žalovanej aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške oboch týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal od žalovanej zaplatenia sumy vo výške 2.448,07 €, úroku vo výške 140,58 €, úroku z omeškania vo výške 1,86 €, úroku vo výške 17,90 % ročne z nezaplatennej istiny 2.448,07 € od 17.3.2017 do zaplatenia, úroku vo výške 5 % z nezaplatennej istiny vo výške 2.448,07 € od 17.3.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov vo výške 140,58 € od 17.3.2017 do zaplatenia, nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 3,74 € a náhrady trov konania. Skutkovo žalobu odôvodnil tým, že dňa 10.7.2015 uzavrel so žalovanou úverovú zmluvu č. 226589, na základe ktorej jej poskytol peňažné prostriedky vo výške 3.000 €. V zmysle bodu 1.1 Zmluvy, neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy boli Obchodné podmienky pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a.s., Všeobecné obchodné podmienky - Prima banka Slovensko, a.s., teda niektoré z náležitostí, ktoré zmluva musí obsahovať sú v samotnom texte zmluvy a ďalšie v uvedených obchodných podmienkach. Náležitosti zmluvy v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. l/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch boli dodržané. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti, neuhrádzala splátky, preto žalobca na základe Výzvy na predčasné splatenie úveru, po predchádzajúcom upozornení na omeškание a možnosť predčasného zosplatenia zo dňa 11.1.2017, rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňom 16.3.2017. Písomnosť banky za považovala za

doručenú okrem iných spôsobov aj tretím dňom po odoslaní výzvy prostredníctvom poštového podniku. Ku dňu predčasného zosplatnenia (16.3.2017) pohľadávka žalobcu predstavovala sumu 2.654,25 € a pozostávala z istiny úveru 2.448,07 €, z kapitalizovaných úrokov v zmysle zmluvy vo výške 140,58 € pri úrokovej sadzbe 17,90 % ročne, z kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 1,86 €, z poplatkov 60 € za upomienky (15 € za každú upomienku, 30 € za výzvu na predčasné splatenie úveru) v zmysle bodu 1.2 zmluvy, avšak v tomto konaní si žalobca uvedený nárok neuplatňuje, ďalej z poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 3,74 €. Žalobca trval na zaplatení úroku z omeškania z nesplatenej istiny, obchodného úroku vyčísleného jednak ku dňu zosplatnenia a do budúca až do zaplatenia tejto pohľadávky s poukazom na ust. § 502 ods. 1 a ust. § 502 ods. 3 Obchodného zákonníka.

3. Vo veci prvýkrát súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom 12Csp/81/2017-54 z 18.9.2017, ktorým súd zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.732,72 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 17.3.2017 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 34 %. Rozsudok okrem vyhovujúceho výrok napadol včas podaným odvolaním žalobca. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením sp. zn. 1Co/91/2018-73 zo 6.3.2019 zrušil rozsudok v zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania a v zrušenom rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 10.7.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 000000000226589, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 3.000 €, že žalovaná sa zaviazala úver splácať v 60 pravidelných mesačných splátkach vo výške 76,51 €, RPMN úveru bola 21,45 %, priemerná RPMN 18,24 % a celková výška pôžičky predstavovala sumu 4.680,60 €. Poplatok za poskytnutie úveru bol vo výške 90 € a poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 1,87 € mesačne. Žalovaná si svoju zmluvnú povinnosť neplnila, dostala sa do omeškania, v dôsledku čoho ju žalobca listom z 11.1.2017 označeným ako opakované upozornenie, vyzval na zaplatenie omeškaných splátok úveru, ktoré predstavovali ku dňu vyhotovenia výzvy sumu 158,82 €. Žalobca následne dňa 16.3.2017 zaslal žalovanej výzvu na predčasné splatenie úveru s tým, že žalovaná bola opakovane upozornená na to, že neplní podmienky úverovej zmluvy. Keďže neobnovila plnenie svojich povinností, žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a požiadal žalovanú uhradiť celý dlh vo výške 2.654,25 € s príslušenstvom najneskôr do 26.3.2017. Z predloženého prehľadu splácania súd zistil, že do predčasného zosplatnenia žalovaná za obdobie od 10.8.2015 do 30.12.2016 na úver zaplatila 1.267,28 € (na úroky započítané 685,43 €, na istinu 551,93 € a na poistné 29,92 €). K 16.3.2017 bola nesplatená istina vo výške 2.448,07 €.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že uvedený nárok je nárokom zo spotrebiteľského vzťahu a vec posúdil podľa ust. § 52 ods. 1 - 4, ust. § 53 ods. 1- 3, 4 písm. a/, 5, § 54 ods. 1, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 1, § 2 písm. d/, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a ustálil, že stranami konania uzavretá úverová zmluva nespĺňa zákonom požadované náležitosti, nakoľko v zmluve sa nachádza nezrovnalosť v podobe celkovej ceny úveru, pri súčine počtu a výšky splátok (60 x 78,38 €), je výška poskytnutého úveru 4.702,80 € a v zmluve je uvedená celková čiastka úveru v sume 4.680,69 €. Táto v zmluve uvedená celková čiastka úveru v sebe nezahŕňa výšku poistenia. Podľa názoru Krajského súdu v Košiciach vyjadreného v rozhodnutí sp.zn. 2Co/308/2016, do výpočtu RPMN je potrebné zahrnúť aj platbu poistného, ktorú je rovnako potrebné zahrnúť aj do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V tomto prípade tak súd poukazuje na to, že spotrebiteľ musí mať pred uzatvorením zmluvy k dispozícii všetky informácie o poskytovanom spotrebiteľskom úvere, vrátane ekonomických ukazovateľov, na základe ktorých sa potom rozhodne, či vstúpi do takéhoto vzťahu alebo nie, pričom priemerný spotrebiteľ predpokladá, že tieto údaje sú správne a v sieti zložitých formulovaných všeobecných obchodných podmienok sa na základe princípu dôvery zveruje do rúk finančných inštitúcií nevedomujúc si, aké následky to môže preňho mať, pričom už nie je možné zistiť, aké informácie spotrebiteľ obdržal pri uzatváraní úverovej zmluvy a nie je tak zrejme, z čoho pozostáva odplata za poskytnutie úveru, nakoľko, ako už bolo vyššie skonštatované, je rozdiel medzi uvedenou výškou úveru a skutočnou výškou, ktorú by bol spotrebiteľ zaplatil, keby splácal všetky splátky riadne a včas. Z prehľadu splácania vyplýva, že žalovaná uhradila mesačné splátky vo výške 78,38 €, teda splátku s poistením. Žalovaná podľa údajov žalobcu vyčerpala sumu 3.000 € a uhradila sumu 1.267,28 € a preto súd rozhodol o jej povinnosti vrátiť to, čo vyčerpala, ale nevrátila, a to bez úrokov a iných poplatkov, preto súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 v spojení s ust. § 262 CSP vychádzajúc zo zásady úspechu, a to tak, že čiastočne úspešnému žalobcovi priznal z istiny 2.448,07 €, len sumu 1.732,72 €, čo predstavuje 70 % a konanie v časti o zaplatenie 715,35 € zamietol, čo predstavuje 30 %. Z uvedeného dôvodu žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 40 %.

7. V odvolacom konaní (predchádzajúcom) bol žalobca úspešný, keďže na základe ním podaného dovolania bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené a vrátené na nové rozhodnutie, preto mu súd priznal nárok voči žalovanej na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a náhrade trov prvoinštančného konania napadol včas podaným odvolaním žalobca podľa § 365 ods. 1 písm. h/ a f/ CSP t.j. rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že celková čiastka, ktorú mal klient zaplatiť a ktorá bola uvedená v bod 1.2. zmluvy bola správna, pričom bola vypočítaná ako súčet výšky úveru a celkových nákladov klienta spojených s úverom. Z uvedeného je zrejмый výpočet: výška anuitnej splátky (76,51 €) x počet splátok (60) + poplatok za poskytnutie úveru (90 €) = 76,51 € x 60 + 90 € = 4.680,60 €. Dôvodil, že podľa § 2 písm. g/ zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretie úverovej zmluvy, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom boli všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Zdôraznil, že v konaní nevystali žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné zakladať domnienku, že poistenie bolo podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy, či zvýhodnenia jej podmienok. Ani z predloženej zmluvnej dokumentácie, o ktorú žalobca opiera svoj nárok, nie je možné vyvodiť čo i len nepriamo takýto záver, naopak z viacerých ustanovení zmluvnej dokumentácie vyplýva opačný záver a síce, že úverovú zmluvu bolo možné bez akýchkoľvek dôsledkov na jej podmienky (najmä bez negatívnych dôsledkov pre spotrebiteľa) uzatvoriť aj bez uzatvorenia poistenia a uzatvorené poistenie bolo možné tiež kedykoľvek zo strany žalovaného zrušiť. Poistné nebolo uvedené v celkových nákladoch spotrebiteľa v úverovej zmluve, pretože uzatvorenie poistenia nebolo podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy medzi žalobcom a žalovanou a ani nemalo vplyv na žiadnu podmienku úverovej zmluvy. Na podporu svojich argumentov žalobca doložil „Vyjadrenie Odboru ochrany finančných spotrebiteľov NBS (OFS)“ z 2.9.2019 v ktorom tento uviedol „Konštatujeme, že v obdržanej dokumentácii nie sú podklady, ktoré by nasvedčovali tomu, že uzavretie Zmluvy resp. uzatvorenie Zmluvy za ponúkaných podmienok bolo podmienené prístupím spotrebiteľa k poistnej zmluve.“ Tvrdenie súdu, že do celkových nákladov malo byť započítané aj poistné, je v rozpore so zákonom a na základe uvedeného dospel súd k nesprávnemu záveru, že suma celkových nákladov je uvedená nesprávne. Podporne odkázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre 8Co/123/2018 zo 4.10.2018. Odvolateľ mal za to, že pokiaľ súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal súdu dobrovoľnosť poistenia úveru, teda, že žalovaná nemusela uzavrieť aj poistnú zmluvu, mal žalobcu vyzvať na doplnenie/opravu žaloby za účelom predloženia potrebných dôkazov. Súd žalobcu na doplnenie žaloby nevyzval, avšak napriek tomu vo veci meritórne rozhodol, pričom uvedený postup je procesne vadný a žalobcovi ním bola odňatá možnosť uplatňovať si procesné práva za účelom účinnej ochrany jeho práv. Ak žaloba neobsahuje dostatočné skutkové odôvodnenie, ide o vadu žaloby a je povinnosťou súdu pokúsiť sa postupom podľa § 129 ods. 1 CSP o jej opravu alebo doplnenie. V tejto súvislosti poukazoval žalobca napr. na uznesenie Krajského súdu v Žiline 11Co/33/2017-53 zo dňa 27.6.2017, Krajského súdu v Košiciach 5Co/262/2017 zo dňa 18.01.2018, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici 43Co/25/2018-257 zo dňa 26.07.2018 a ďalšie. K možnosti doplniť dokazovanie v odvolacom konaní žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove 16Co/25/2017-114 zo dňa 20.2.2018, a v súvislosti s týmto doplnil za účelom dokazovania na preukázanie dobrovoľnosti poistenia úveru úverové zmluvy aj iných klientov, ktoré boli uzatvorené v rovnakom období ako dotknutá zmluva a v ktorej poistenie nebolo dojednané. Uvedené taktiež jednoznačne preukazuje, že poistenie nebolo podmienkou uzavretia úverovej zmluvy a bolo dobrovoľné, preto súd, pokiaľ zarátal do výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom aj poplatok za poistenie, postupoval v rozpore s ustanovením § 2 ods. g/ zák. č. 129/2010 Z.z. Vzhľadom na vyššie uvedené mal žalobca za to, že zmluva obsahuje správnu výšku celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, a teda akékoľvek iné tvrdenie je nepravdivé a nemá oporu v zákone. S poukazom na uvedené úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca navrhol, aby odvolací súd v rozhodnutí súdu prvej inštancie v

napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zároveň, aby žalobcovi priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

9. Žalovaná bola v odvolacom konaní nečinná.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP) oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné, žalobcom uplatnený dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ v prejednávanej veci je preukázaný a rozsudok v napadnutom zamietajúcom výroku z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v časti nie je vecne správny, preto odvolací súd v tomto výroku zmenil rozsudok podľa § 388 CSP. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18.6.2020 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

11. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

12. Odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t.j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 191 až § 194 CSP.

13. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci) odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

14. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v napadnutej časti v medziach žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov a z hľadiska odvolacích námietok obsiahnutých v odvolaní dospel k záveru, že odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení sporu v prejednávanej veci je preukázaný a odvolateľom dôvodne uplatnený.

15. Žalobca svojimi odvolacími námietkami v intenciách uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust § 365 ods. 1 písm. h/ CSP nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho záveru súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu, že celková čiastka v sebe nezahŕňa výšku poistenia, preto je zmluva v podstatných náležitostiach neúplná a nepresná. So zreteľom na

dôvody, na podklade ktorých súd dospel k tomuto záveru, sa stala pre posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku v intenciách odvolateľom uplatneného odvolacieho dôvodu v odvolacom konaní kľúčovou otázkou úplnosti úverovej zmluvy z hľadiska obsahových náležitostí určených pre spotrebiteľské úverové zmluvy v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy.

16. Súd prvej inštancie záväzkový právny vzťah strán, v ktorom žalobca konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a žalovaná nesporne v takomto postavení nevystupovala (§ 52 ods. 3 a 4 OZ), celkom správne posúdil ako spotrebiteľský podľa ust. § 52 a nasl. OZ a správne preto aplikoval na úverovú zmluvu uzavretú medzi stranami okrem všeobecnej občianskoprávnej úpravy tiež osobitný zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy. Napriek tomu, že na posudzovaný prípad súd prvej inštancie aplikoval správne právne normy, sčasti ich ale nesprávne interpretoval a dospel preto k nesprávnemu právnemu záveru, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanej je bezúročný a bezpoplatkový. K tomuto záveru dospel súd prvej inštancie na podklade úvahy, že do celkových nákladov úveru, ročným vyjadrením ktorých je údaj o RPMN, je potrebné podľa ust. § 2 písm. g/ zák. č. 129/2010 Z.z. zahrnúť aj náklady na poistenie, na ktorom sa zmluvné strany mali dohodnúť, ako náklad spotrebiteľa spojený so spotrebiteľským úverom. Odvolací súd sa nestotožňuje so spôsobom, akým súd prvej inštancie zodpovedal otázku správnosti (úplnosti) údajov o RPMN v posudzovanej úverovej zmluve, pretože súd prvej inštancie vyšiel z nesprávnej interpretácie ust. § 2 písm. g/ zák. č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov, s tým, že osobitne do celkových nákladov patrí aj poistné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok.

17. Citované ust. § 2 písm. g/ zák. č. 129/2010 Z.z. vo vete za bodkočiarkou príkladmo vymenováva, aké náklady je potrebné zahrnúť do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Do celkových nákladov je potrebné zahrnúť aj náklady na doplnkové služby a za také zákonodarca považuje aj tzv. povinné poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Podľa úvahy súdu prvej inštancie je nutné do RPMN zahrnúť aj zmluvne dobrovoľne dohodnuté poistné, z dôvodu, že ak sa na ňom strany zmluvne dohodli, žalobca ako spotrebiteľ ho musí uhrádzať a v takom prípade sa splátky poistného musia vnímať ako poplatok akéhokoľvek druhu, ktorý musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Odvolací súd úvahu súdu prvej inštancie nepovažuje za správnu a v tomto smere sa bez výhrad stotožňuje s argumentáciou žalobcu, podľa ktorej do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom patria aj náklady na poistné (doplnkové služby) jedine v prípade, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poistení úveru (o poskytnutí doplnkovej služby), aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, teda ak poskytnutie úveru bolo poistením úveru podmienené. Ak je však uzavretie poistnej zmluvy fakultatívne a spotrebiteľ na túto službu pristúpi dobrovoľne, hodnota poistného nevstupuje (nezapočítava sa) do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Pokiaľ preto súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania vyvodil záver, že z dôvodu nezahrnutia nákladov poistného do výpočtu RPMN, hodnota RPMN deklarovaná v zmluve je neúplná, nezodpovedajúca skutočnému stavu veci (uviedla sa hodnota nižšia než aká bola v skutočnosti) a bola takto uvádzaná v neprospech spotrebiteľa, s týmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná ako spotrebiteľ mala možnosť uzavrieť zmluvu o úvere aj bez poistenia, na poistenie úveru pristúpila dobrovoľne a poskytnutie úveru ním nebolo podmienené, čo vyplýva z obsahu zmluvy o úvere (viď bod 2.8 zmluvy) v ktorej je dané na výber klientovi, či pristupuje k poistnej zmluve. V prejednávanej veci nebola tvrdená ani dokazovaná zistená skutočnosť, ktorá by skutkové zistenie o dobrovoľnom uzavretí poistenia úveru zo strany žalovanej spochybnila. Vzhľadom na uvedené preto žalobca správne do výpočtu celkových nákladov úveru (údaj o RPMN) nezahrnul náklady poistného. Úverová zmluva obsahuje obligatórne náležitosti predpísané zákonom č. 129/2010 Z.z., a preto ju nemožno sankcionovať domnienkou o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

18. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania dospel k nesprávnemu právnemu záveru, pokiaľ posúdil spotrebiteľský úver ako bezúročný a bez poplatkov a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, a preto odvolací súd postupom podľa ust. § 388 CSP rozsudok v odvolaní napadnutom vyhovujúcim výroku (I.) čiastočne zmenil a zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 715,35 € s úrokom z omeškania od 17.3.2017 do zaplatenia, kapitalizovaného úroku z úveru do času predčasného zosplatnenia v sume 140,58 €, úroku z omeškania vo výške 1,86 €, nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 3,74 € všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti potvrdil výrok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Odvolací súd bral do úvahy pri vyčíslení priznaného nároku skorší rozsudok súdu prvej inštancie vo veci z 18.9.2017, ktorým bola žalovaná právoplatne zaviazaná zaplatiť žalobcovi 1.732,72 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % od 17.3.2017 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Pri uplatnenom nároku žalobcu 2.448,07 € a zaviazaní žalovanej skorším rozsudkom na zaplatenie sumy 1.732,72 € predmetom konania zostala istina 715,35 € (2.448,07 € - 1.732,72 €) so zákonným úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po predčasnej splatnosti úveru vyhláseného žalobcom, t.j. 17.3.2017. Odvolací súd zároveň žalobcovi priznal aj jeho nároky vyčíslené ku dňu predčasnej splatnosti úveru, tak, ako je to skôr uvedené v tomto bode odôvodnenia. Nepriznal mu však úroky z istiny po predčasnom zosplatnení úveru a ani úrok z omeškania z nezaplatených kapitalizovaných úrokov.

19. Odvolací súd v súvislosti s nepriznaním úrokov z istiny po predčasnom zosplatnení konštatuje, že právna úprava odplaty za dočasné prenechanie peňažných prostriedkov úverovou zmluvou, z ktorej je potrebné, vzhľadom na absenciu inej občianskoprávnej úpravy (§ 52 ods. 2 posledná veta Občianskeho zákonníka) vyjsť i pri posudzovaní spôsobu úročenia spotrebiteľských úverov, je obsiahnutá v ust. §§ 502 a 503 Obchodného zákonníka.

20. Podľa ust. § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

21. Podľa ust. § 503 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú. (2) Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky. (3) Dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

22. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že zákon naproti času, od kedy je úverový dlžník povinný platiť úroky (od poskytnutia) výslovne neupravuje, až na prípad keď dlžník vráti poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, tiež, do kedy úroky veriteľovi patria. To v praxi vyvolalo interpretačný spor, či sa poskytnuté peniaze úročia až do skutočného vrátenia poskytnutých peňazí alebo či povinnosť platiť úroky zaniká so splatnosťou úveru alebo jeho časti. Túto názorovú nezgodu, a to je potrebné zdôrazniť, i keď v jeho riešení možno zaznamenať istý trend, v smere dávajúcim za pravdu odporcom úročenia splatného úverového dlhu, doposiaľ jednoznačne a z pohľadu právnej argumentácie rozhodne nie spôsobom, ktorý by bolo možné považovať za ustálenú prax, doposiaľ ukončený nebol. Pre objektivnosť je potrebné konštatovať, že predovšetkým v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu ČR (napr. rozsudok sp. zn. 32 Cdo 3830/2014) možno zaznamenať názor, že veriteľovi patria úroky aj po zosplatnení úveru. V každom z odvolacích súdov známych prípadov však riešenie tejto otázky nadväzovalo na záver o platnosti dohody veriteľa a dlžníka o úrokoch po zosplatnení v úveru pričom otázka výlučne zákonného rámca úročenia (teda o situáciu keď sa veriteľ s dlžníkom na úročení úveru po zosplatnení nedohodli), sa v týchto, len na prvý pohľad obdobných prípadoch, neriešila. V konaní nebolo preukázané, že strany sa platne dohodli na platení úroku z úveru aj po jeho zosplatnení, pretože z výpovede žalovanej ani z iných dôkazov nevyplývalo, že by sa ňou žalobca pri uzavieraní formulárovej, vopred žalobcom pripravenej úverovej zmluvy, bol individuálne na tomto dohodol a že by žalovaná po náležitom vysvetlení dopadu tejto podmienky dobrovoľne pristúpila na takúto zmluvnú podmienku. V podmienkach Slovenskej republiky síce uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98 zo dňa 1.7.2000, na ktoré sa v rozhodovacej praxi na podporu názoru o úročení úveru len do jeho splatnosti frekventovane odkazuje, nerieši túto otázku ťažiskovo a vyslovený právny názor k ďalšiemu postupu súdu prvej inštancie po zrušení jeho rozhodnutia " Odvolací súd v tejto súvislosti

upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 OBZ)", v ňom nie je nijak bližšie zdôvodnený. Na strane druhej však nemožno prehliadať, že zdôvodnenie založené i na tomto názore prešlo testom ústavnosti, pričom Ústavný súd SR vo svojom uznesení sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012, jednak zmienené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR považoval za súčasť štandardnej judikatúry všeobecných súdov a jednak výklad, vo výsledku zodpovedajúci tejto alternatíve právneho posúdenia veci, považoval za ústavne akceptovateľný. Na podklade uvedených judikatórnych výstupov sa k tomuto názoru prikláňa tiež odvolací súd, pričom k formovaniu tejto jeho argumentačnej pozície došlo v podstatnom tiež na podklade ďalších úvah. Interpretácia trvania úročenia úveru musí podľa úsudku odvolacieho súdu odzrkadľovať samotnú podstatu úroku a špecifickosť právnej situácie, ktorá po zosplatnení úveru nastáva. Právna teória i rozhodovacia prax sú v tomto zmysle zajedno v tom, že úrok je cenou peňazí - odplatom veriteľa za to, že peňažné prostriedky dočasne prenechá dlžníkovi a ten ich v dohode stanovenej alebo na základe zákona veriteľom určenej dobe môže využívať. Práve možnosť disponovať s peňažnou sumou na dosiahnutie vlastného hospodárskeho prospechu na strane dlžníka a získanie úroku za poskytnutie tejto možnosti na strane veriteľa predstavujú bezprostredný ekonomický dôvod (kauzu) vzniku právneho vzťahu z úverovej zmluvy. Nastúpením prirodzenej zročnosti úveru alebo účinným uplatnením práva na mimoriadne zosplatnenie úveru veriteľom dochádza celkom nepochybne k narušeniu tejto kauzy úverovej zmluvy; v ďalšom čase už totiž dlžník nemá právny dôvod mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať keďže veriteľ mu túto možnosť už viac nedáva (odňal). Nevrátením prenechaných peňazí po zosplatnení (zročnosti) úveru, bez ohľadu na to aké účinky z hľadiska trvania úverového vzťahu právnomu úkonu zosplatnenia pripíšeme, nepochybne vzniká protiprávny stav, s ktorým sú ako následok prípadne spojené sankčné (úroky z omeškania), zodpovednostné (náhrada škody) a zabezpečovacie plnenia (zmluvná pokuta), na ktorých sa účastníci pre tento prípad dohodli, alebo ktoré sú dané zákonom a nie záväzky majúce povahu odplaty, medzi ktoré úrok, ako už bolo vyjadrené skôr, rozhodne patrí. Nemožno v tejto súvislosti prehliadnúť ani, že otázka „odplaty“ za nesplnenie povinnosti dlžníkom vyvstala výlučne v súvislosti s úverovými vzťahmi, pričom mimo nich odvolaciemu súdu nie sú zrejme prípady, kedy by sa veriteľ po zročnosti plnenia domáhal mimo sankčných, zabezpečovacích alebo zodpovednostných záväzkov tiež plnení majúcich povahu akejkoľvek zmluvnej odplaty. Takto napríklad po skončení nájmu prenajímateľa nežiadať nájomné až do vydania predmetu nájmu i napriek tomu, že zákon platenie nájomného len za obdobie trvania nájmu nelimituje (rovnako ako úrok pri úveroch). Pokiaľ v tejto súvislosti názoroví oponenti na podporu svojho presvedčenia o legislatívnom zámere neupraviť úročenie úveru po zosplatnení odkazujú na úpravu ust. § 723 Občianskeho zákonníka, žiada sa odvolaciemu poopraviť túto argumentáciu v tom smere, že právna teória (por. napr. Jehlička, O., Švestka, J., Škárová, M., a kol. Občianský zákonník. Komentár, 8 vydanie, Praha: C.H.Beck, 2003, 1219 s., str. 951) len potvrdzuje, že plnenie i podľa tohto ustanovenia po skončení podnikateľského nájmu huteľných vecí nemá zmluvnú povahu (nie je odplatom), i keď vychádza z výšky zaniknutou zmluvou dohodnutého nájomného, ale má výlučne zodpovednostný základ. Obdobne je potrebné podľa úvahy odvolacieho súdu nazerať tiež na názorovými oponentmi zdôrazňovanú skutočnosť, že v čase od zosplatnenia úveru do skutočného vrátenia peňazí veriteľ nevie využiť ich ekonomickú hodnotu. Odvolací súd veriteľom neupiera právo na adekvátnu náhradu za takúto hodnotovú ujmu, nemyslí si však, že svojím charakterom sa jedná o odplatu, ale je presvedčený o tom, že takéto plnenie má rozhodne zodpovednostný základ. Odvolací súd teda nevidí právny, ekonomický a v svojej podstate ani žiaden iný racionálny dôvod, pre ktorý by výklad právnej úpravy mal smerovať k úročeniu poskytnutých peňazí aj po zosplatnení (zročnosti) úveru, teda v čase, kedy veriteľ dlžníkovi neposkytuje možnosť užívať jeho peniaze, ale dlžník veriteľove peniaze protiprávne zadržíava. Celkom nepatričnou je tiež argumentácia zástancov opačného názoru, založená na interpretácii znenia poslednej vety ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého úroky je povinný (dlžník) zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Použitá formulácia na prvý pohľad evokuje u zástancov úročenia úveru aj po splatnosti, že tým je otázka zodpovedaná „do vrátenia“, a teda nie do splatnosti; tento argument však vo svojej podstate prehliada, že jeho znenie, zvlášť však použité slovo „len“ v tomto ustanovení jasne naznačuje, že tým bolo sledované obmedzenie dohodnutého úroku v prípade skrátenia doby vrátenia peňazí a nie rozšírenie úročenia nad túto dobu. Odvolací súd tiež pripomína, že v občianskoprávných vzťahoch patria veriteľovi úroky z omeškania za omeškание s plnením peňažného dlhu (§ 517 ods. 2 OZ) a nie jeho príslušenstva, za ktoré je potrebné považovať podľa ust. § 121 ods. 3 OZ tiež úroky (tzv. zákaz anatocizmu).

23. Vzhľadom na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd rozhodol o nároku sporových strán na náhradu trov celého konania podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 2, § 262

ods. 1 CSP. Žalobca bol v spore v prevažnej miere úspešný a preto mu odvolací súd priznal náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie i trov odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu. O výške žalovanému prisúdenej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP)